

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE
Glasilo Slovencev v Argentini

Leto LXXXII | 5. novembra 2023 - Buenos Aires, Argentina | Št. 20

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

SLOMŠKOVA PROSLAVA

V soboto, 23. septembra, smo se zbrali v Slovenski hiši, ker smo imeli šolsko proslavo na čast bl. Antonu Martinu Slomšku. To je »oče slovenskih šol«, to je tudi pri maši g. Franci Cukjati omenil in ga primerjal s Sarmientom, da bi otroci lažje razumeli kaj več o njemu in o njegovem delu.

Prav lepo so nas spremljali otroci iz Rožmanove šole pri petju in s kitarami! Po končani sveti maši smo imeli kratek odmorček, da bi otroci in starejši malicali, nato smo se počasi usmerili v dvorano škofa Rožmana, kjer je bila predstava Prešernove šole »Peter Pan«.

Prosila sem pa otroke naj glasno obljubijo,

da so in bodo živa priča Slovenskega naroda in ta glasni JA, je moral biti tako glasen, da bi blaženi Anton Martin Slomšek slišal do nebes.

Odlična predstava je seveda bila že opisana (v prejšnji številki), ker je to bila druga predstava. Prav lepo so se otroci razvijali na odru z zahtevno igro, besedilom in petjem.

Najmlajši gledalci so bili res prestrašeni, ko so starejši gusarji - bivši učenci in starši otrok Prešernove šole- prihajali iz ozadja. Peli so in grozili z meči in nožem.

Lepo je bilo ob koncu, ko so vsi skupaj zopet praznovali uspeh predstave in visoko obletnico Prešernove šole.

Zahvala gre vsem, ker vemo, da taka predstava pomeni veliko neutrudnega dela: ob sobotah, med tednom, med vajami, doma... Režiserji, mamice, očetje, učitelji - dela ni konca ampak ko slišimo aplavz pomeni, da je uspelo in se nam razveseli srce. Prav lepo smo se imeli in tudi ko smo za konec vsi skupaj zapeli »Kol'kor kaplic... » Naj živi Pre-

šernova šola in vse šole v Argentini!

Za konec, smo se ob dnevu učiteljev zahvali posebno g. Juretu Rodetu ob praznovanju 60-letnice duhovništva, za neutrudno in požrtvovalno delo med otroki, za toliko let poučevanja verouka, za dobre misli in nasvete, za molitvene ure, za obhajanje in obredov svete spovedi posebno v Prešernovi šoli, v Rožmanovi šoli in v nekdanji Jurčičevi šoli! Iskrena hvala in naj dobri Bog, nebeški Oče stoterokrat povrne vse, vse, ki ste za nas storili! In naprej molimo za njegovo zdravje!

LvS

ČLANSKO KOSILO V CARAPACHAY-U

V nedeljo, 1. oktobra, smo se zbrali v domu -po dolgem času- za člansko kosilo in sprejem novih članov. Vreme, kot naročeno, je pripomoglo, da smo se zbrali v lepem številu, saj nas je bilo skoraj 90.

Predsednik doma, g. Damijan Ahlin, je pozdravil v slovenskem in španskem jeziku ter izrazil dobrodošlico. Ker je bilo navzočih veliko novih članov smo najprej pokazali zgodovino doma ob slikah in glasbi na velikem ekranu, kjer smo predstavili delovanje doma od vsega začetka ter dejavnosti, ki so se v več kot 60 letih vršile pri nas (slovenska šola Josipa Jurčiča, glasba, gledališče, folklor, vera, družabnost, itd). Po molitvi smo bili deležni okusnega kosila, nato smo pa oddali diplome novim članom, ki so se približali mikrofonu in povedali, kdo so in kaj delajo.

Sledila je tombola z več kot 60 lepimi dobitki: nekatere je kupil dom, nekatere so pa dodarno podarili razni člani.

Za konec smo pa še žrebali prekrasno torto, ki jo je zadela Teodolina Olazabal, hčerkica novega člana, ki je kar skakala od veselja.

Preživeli smo lep dan, spoznali smo nove, dobre, prijazne ljudi in upamo, da bo več takih srečanj, saj imamo v načrtih kar nekaj lepih dejavnosti do konca leta.

Vedno več je mešanih zakonov, vedno več je ljudi slovenskega porekla, ki si želijo priti nazaj v stik s svojimi koreninami in se hočejo včlaniti v naše domove. Dejstvo je, da se moramo soočiti s tem in sprejeti tudi take ljudi, potomce

Slovencev, ki žal ne obvladajo slovenščine, se pa čutijo Slovence in so včasih celo bolj zavedni kot tisti, ki govorimo slovensko. Če hočemo in želimo, da bi naši domovi ostali še živi, moramo nujno tudi to sprejeti. Izključevanje bo dosegel edino le to, da bo naša skupnost izumirala. Naloga ni lahka, saj moramo delati na istih temeljnih vrednotah, kot smo do sedaj, gojiti šege, navade in slovenstvo. Morda, zakaj ne, bomo s tem tudi dosegli nov navdih do znanja slovenskega jezika, sicer najbolj važno pa je, da se v vsakem domu počutimo v pravem smislu besede, kot ena sama družina.

Tisti pa, ki boste želeli priti, vas pričakujemo na Evropskem večeru, ki bo v soboto, 25. novembra, kot je že tradicija, v slovenskem domu v Carapachay-u. Pridite, kot vedno, lušno bo!

Slovenski dom Carapachay

SLOVENSKI MENDOŠKI PEVSKI ZBOR | *Entre Rios 2023*

Slovenski mendoški pevski zbor je sodeloval na jubilejnim srečanju izseljenskih koncertov ob 10. obletnici, ki je potekalo v mestu San José, v provinci Entre Ríos »Conciertos Corales San Josesinos«. To mesto se nahaja na vzhodnem delu Argentine in je zraslo zaradi priseljevanja emigrantov, vključno s Slovenci.

Iz Mendoze je na dogodek potoval zbor pod vodstvom dr. Diega Bosqueta in vokalne profesorice Marjane Ruiz Díaz. Odšli smo iz Slovenskega doma in po 17-urni vožnji z avtobusom smo prispeli do Cabañas Pueblo Blanco.

Prvi koncert se je odvijal v cerkvi »San Miguel« v podeželski vasi okoli mesta. V soboto so nas vodniki popeljali na ogled znamenitih zgodovinskih krajev, cerkva, muzejev, simbolnih hiš, kjer smo lahko cenili identiteto obeh narodnosti. V gle-

dališču »200 obletnice« je potekal gala in koncertni festival. Sodelovali so trije lokalni zborni zbori, ženski zbor iz La Plate in mi iz Mendoze. Peljali smo slovenske in argentinske skladbe ter zaključili s serijo slovenskih pesmi ob spremljavi harmonike Matjaža Nemaniča in kitare Davida Bajde.

Hvala vsem, ki ste sodelovali na teh koncertih in delili z nami čudovite trenutke, ter organizatorjem, gospe Macareni. To potovanje je omogočil Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, za kar se iskreno zahvaljujemo. Ta podpora je še posebej spodbudna za mlade člane, ki so se pridružili zboru, da bomo tudi v prihodnje z vne- mo negovali slovensko pesem in kulturo.

Hkrati pa smo tudi v oktobru sodelovali na »Feria de las Colectividades«, sejmu različnih narodnosti, kjer smo imeli stojnico s slovenskimi sladicami in kulturnimi informacijami. Hvala vsem, ki ste sodelovali.

Marija Ines Fink

IDEALNI SOPROG *na naših odrih*

Zadnjega meseca avgusta je gledališka skupina, ki jo vodi Maruča Zorc, razveselila našo skupnost s predstavo “Idealni soprog”, avtorja Oscarja Wilda.

Prva predstava te pikre komedije je bila v Slomškovem domu 12. avgusta, druga pa v Našem domu San Justo 21. avgusta. Režiserka je zbrala skupino igralcev iz raznih slovenskih domov in tudi različnih generacij, večji del glavnih vlog so pa odigrali mladi.

Komedija je v bistvu kritična satira o angleški družbi iz koncev XIX. stoletja (“Ko bi le mogli Angleže naučiti govoriti, Irce pa poslušati, bi bili civilizirana družba.”), pa vendar še danes aktualna, saj v svojem jedru obravnava tematiko korupcije pa tudi ženske kot prava skrita oblast v svetu, v katerem na prvi pogled vladajo moški.

Sir Robert Chiltern (Miloš Mavrič) je uspešen politik, član nižjega doma parlamenta, ki skriva, da je svoje premoženje pridobil z uporabo državnih tajnosti, ki mu jih je nekoč posredoval Baron Arnheim. Wilde pravi, da videz rad vara in tako se tudi sir Robert vede, kot bi bil pošten človek in prav to je lastnost, ki jo njegova žena lady Gertrude Chiltern (Viki Selan) ceni kot najbolj pomembno. Zaradi te domnevne poštenosti ga je postavila

na mesto idealnega soproga, saj ji je njegova temna preteklost neznana.

V prvem dejanju se odvija zabava, na katero so povabljeni, med drugimi, lady Marchmont (Cvetka Češarek Tomaževič), lady Basildon (Erika Čeč) in vicomte de Nanjac (Ariel Mazières) pa tudi Robertov prijatelj lord Goring (Luka Trpin), ki s precejšnjo mero cinizma izjavi, da “rad drugim daje dobre nasvete, to je pač edino, kar lahko z njimi naredi, saj njemu samemu nikoli ne koristijo”. Goringa nič ne zanima, da bi se oženil, kar je v očeh njegovega očeta lorda Cavershama (Marko Urankar) pravi škandal, vendar ga končno mlada in uporniška Mabel Chiltern (Miki Križ), Robertova mlajša sestra, prevzame. Med gosti je tudi lady Markby (Sofi Marolt), ki jo spremlja stara prijateljica mrs. Chevely (Luci Ayerbe Rant). Ta je bila nekoč ljubica barona Arnheima, v šolskih časih pa nasprotnica lady Chiltern, zdaj pa poskuša njenega moža izsiljevati zaradi starih grehov, kar pa bi pomenilo konec njegove bleščeče politične kariere.

Stvari se zapletejo a končno lady Chiltern odpusti možu, mrs. Chevely poražena odide, Mabel in Goring se zaročita, vsi pa spoznajo, da idealni soprog ne obstaja.

Sir Robertova preteklost, kljub Wildejevim besedam, da “mora vsak prej ali slej plačati za stare grehe”, ostane skrita in njegova kariera brez vsakega madeža, smeh publike pa ob zadnjih besedah dobi tudi rahlo grenak okus: “Zakaj naj bi bil kaznovan zaradi greha iz mladosti, ko še ni spoznal vas niti samega sebe?” in pa “V realnem življenju, v uspehu, je vedno nekaj nepoštenega; v ambiciji je vedno nekaj nepoštenega.”

Seznam nastopajočih dopolnita še Martin Zupanc in Aleks Zupanc v vlogah služabnikov. Za zvok je poskrbel AudioPristava, za luči Niko Kastelic v Slomškovem domu in skupina Luč in zvok v Našem domu. Pričeske: Gabi Bajda; maskiranje: Maruča Zorc; šepetalci: Cvetka Češarek Tomaževič, Erika Čeč, Aleks Zupanc. Podnapisi v španščini so delo Tatjane Rožanec.

Predstavo je obiskalo 450 gledalcev, obkram je pa sledila večerja in prijetno druženje.

pa ko upoštevamo, da je bilo delo napisano pred 130 leti. Moški so sicer prepričani, da sami odločajo, so pa za njimi stale ženske, ki so v resnici imele vse pod kontrolo.

To je bil nekakšen pristen feminizem, različen od današnjega. Ženska je branila svoje ideje, povedala, kaj misli. Moški so pa te ideje diskretno sprejemali. Ali pa malo drugačen primer ženske, ki je hotela izkoristiti napake moškega a je na koncu padla v nemilost.

→ **Katera je pa glavna oseba v tem delu in zakaj?**

Glavno vlogo vlogo nosi Goring, ki je bil gospodarjev prijatelj in se je celo zaljubil v njegovo sestro. In je končno z modrostjo in navkljub očetovemu zaničevanju rešil vse probleme. Vlogo je odigral Luka Trpin, nastopali pa so še Miloš Mavrič, Marko Urankar, Ariel Mazières, Aleks in Martin Zupanc, Miki Križ, Cvetka Češarek, Erika Čeč, Zofi Marolt, Viki Selan, Luci Ayerbe. Vsi so bili perfektni igralci!

Pomagali so pa tudi pri vsem potrebnem, da smo lahko igro postavili na oder: zaradi potreb scene smo dve družini skoraj oropali pohištva... Vsak je kaj prinesel, pa čeprav kakšno malenkost. Poiskali smo tudi kostume, da je bil čim manj stroškov.

Pri luči in zvoku so nam pomagali mladi fantje, in tu sem se spomnila besed Tonea Podržaja, ko je rekel, da bi lahko bili na kakšni zabavi pa so vseeno prišli z nami delati čeprav morda niti ne vedo, za kaj tokrat gre. Vsa čast!

Včasih se ne zavedamo dovolj dobro, kaj vse pomeni to delo v skupnosti, koliko je tega dela. In ga velikokrat zadosti ne cenimo.

Moram poudariti, da vsakič, ko sem koga prosila za pomoč, je odgovor bil “v redu Maruča, jaz pomagam”. To je nekaj izredno pomembnega.

→ **Kakšni so pa načrti za naprej, bomo lahko še kdaj videli to igro?**

Delamo načrte za prihodnje leto! Prejeli smo vabilo iz Slovenske vasi, vendar do sedaj še ni nič potrjenega. Bomo videli, morda nam pa le uspe!

Hvala, Maruča, za ta pogovor in veliko uspeha še za naprej!

Pogovarjal se je **Ariel Mazières**

PRAZNIKI IN DELA PROSTI DNEVI V SLOVENIJI

25. oktober - dan suverenosti

25. oktobra se v Sloveniji praznuje »dan suverenosti«, s katerim se obeležuje enega ključnih dogodkov v procesu osamosvojitve Slovenije: tisti dan je namreč po osamosvojitveni vojni Slovenijo zapustil zadnji vojak jugoslovanske ljudske armade. Dan suverenosti je državni praznik, vendar ni dela prost dan.

Po razglasitvi samostojnosti in neodvisnosti Slovenije 25. junija 1991 je jugoslovanska ljudska armada poskušala preprečiti osamosvojitve in »zavarovati enotnost SFRJ (Socialistične federativne republike Jugoslavije)« z vojaško invazijo. To je sprožilo kratek, a intenziven oborožen konflikt med JLA in slovenskimi obrambnimi silami (enotami slovenske Teritorialne obrambe in policije, ki sta jih vodila obrambni minister Janez Janša in notranji minister Igor Bavčar).

Deseti dan vojne, 7. julija 1991, so po posredovanju Evropske skupnosti Slovenija, Hrvaška in vodstvo SFRJ dosegli sporazum o prekinitvi vojaških spopadov v t.i. Brionski deklaraciji (sporazum se je namreč podpisal na Brionih, hrvaškem otočju na Jadranskem morju). Sporazum je vključeval zavezo o prekinitvi sovražnosti in trimesečno zamrzitev projekta osamosvojitve. Ta sporazum je omogočil nadaljni politični dialog med Slovenijo in preostalo Jugoslavijo ter je pripomogel k mirnemu razvoju dogodkov in priznavanju slovenske neodvisnosti.

A še preden se je trimesečni rok iztekel, so takratne jugoslovanske oblasti spoznale, da Slovenije ne bo mogoče zadržati v Jugoslaviji, zato so se pospešili pogovori o odhodu jugoslovanske armade s slovenskega ozemlja. Zadnji umik je potekal prek Luke Koper, na trajekt Venus se je zadnji jugoslovanski vojak vkrcal 25. oktobra ob 23.45.

Zgoraj navedeni dogodki so pomembno prispevali k procesu osamosvojitve Republike Slovenije in oblikovanju sodobne slovenske države. Dan suverenosti predstavlja dan, ko je Slovenija ne le pravno in formalno, temveč tudi dejansko postala suverena država.

Jože Jan

POPRAVEK

ODTISI 5 - 2023

RAB

V prejšnji številki se je zgodila napaka. Ni bil tiskarski škrat ampak avtorski škrat. Avtor mozaika in spominskega paviljona na Rabu je **Marij Pregelj**, likovni umetnik, sin pisatelja Ivana Preglja, in ne Marij Kogoj. Pod tem imenom poznamo očeta skladatelja ter sina tenorista pri prvem Slovenskem oktetu. Opravičujem se za neljub spodrsrljaj.

GB

NAŠ POGOVOR | *Maruča Zorc*

→ **Maruča, pripravila in režirala si Idealnega soproga, delo Oscarja Wilda, ki smo ga lahko v avgustu videli na odrih Slomškovega doma in Našega doma San Justo.**

Kako si izbrala to delo? Zakaj prav Oscar Wilde?

Ko sem šla v teater gledati “Važno je imenovati se Ernest” avtorja Oscarja Wilda sem se navdušila, da bi to delo pripravili za naš slovenski oder. Poiskala sem med svojimi knjigami in raznimi scenariji pa sem names-to tega našla “Idealnega soproga”. Takrat se nisem niti spomnila, da so to dramo pred desetimi leti igrali v Slovenski vasi... pa vendar je deset let kar dolga doba in je vredno igro spet postaviti na oder.

→ **Kdaj ste začeli s tem projektom?**

Z vajami smo začeli 3. marca, z delom pa seveda že precej prej.

Prvo sem sama malo priredila besedilo z namenom, da bi bilo kar najbolj razumljivo za naše gledalce. Gre za prevod Otona Župančiča, ki je res bogat a včasih malo pretežak za nas.

Uporablja na primer “tinirat” in “supirat”, kar pomeni večerja in malica. Bilo je kar veliko takih izrazov, ki smo jih morali poiskati v slovarju.

Ko smo lansko leto gostovali v Sloveniji z igro “Jeklene magnolije” so nam večkrat rekli, kako lepo je, da v Argentini pripravljamo taka dela v slovenščini. Obljubili smo, da bomo še igrali. In zato sem letos začela s tem novim projektom.

→ **S kakšnimi izzivi si se srečala v teku projekta?**

Izzivov je bilo tokrat izjemno veliko, a so ob vsaki novi težavi igralci rekli “pa poskusimo še to, saj manjka še čisto malo” - in tako smo naredili.

Prva težava je nastala pri izbiri igralcev in dodeljevanju vlog. Izbrala sem igralce iz vseh slovenskih domov, prednost za glavne vloge so pa imeli pristavski igralci. Pa je eden potoval v Evropo, spet drugi se je moral posvetiti zvoku... po celem mesecu dela je ena od igralk odstopila, sploh smo igralko za glavno vlogo kar trikrat menjali. Iskanje igralcev je bilo zahtevno, a vsak, ki je sprejel vlogo, je to naredil z veseljem.

Naslednji izziv je bila izbira datumov za nastope. Prvi izbrani datum se je hitro bližal a nismo bili pripravljeni. Kasneje pa igre ni bilo mogoče izvesti na Pristavi zaradi priprav za 70. obletnico Prešernove šole. Zato smo se obrnili na druge domove, in z veseljem so nas sprejeli v Slomškovem domu in v Našem domu v San Justu.

Vaje so napredovale počasi in prav do zadnjega nismo bili gotovi, če nam bo uspelo. In moram reči, da so se igralci res izkazali!

Spet drugi izziv je bilo kritje vseh stroškov, predvsem je šlo tukaj za najem kostumov. Pa smo tudi to srečno izpeljali, seveda ne brez velikega truda in sodelovanja.

Izzivov je bilo veliko a smo vztrajali in hvala Bogu nam je uspelo.

→ **Delo z igralci različnih starosti in tudi različnih domov je pa gotovo nekaj prav posebnega...**

Delo z igralci iz vseh domov je bilo zame zelo lepo. Na Pristavi smo bili tega navajeni že iz časov, ko je režiral g. Miha Gaser, šlo je za prave veleigre, v katerih so nastopali prijatelji iz vseh slovenskih domov.

Jaz sem pa že v mladih letih sodelovala pri gledališki družini v Slovenski hiši, kjer so nas vodili režiserji Frido Beznik, Maks Borštnik, Niko Jeločnik, Lojze Rezelj. Tam smo se zbirali mladi iz vseh slovenskih domov in se res veliko naučili.

→ **Kakšen pa je bil odziv gledalcev?**

Publika je igro zelo lepo sprejela. Komentarji, ki sem jih slišala so bili: da je bila dobro pripravljena, da so igralci res dobro nastopili. Pohvalili so tudi izbiro igralcev, da je vsak bil res pravi za svojo vlogo.

Vem, da ljudje radi obišejo naše gledališke programe, najbolj pa še, ko gre za komedije.

Lahko rečem, da sem dobila same pozitivne odmeve za to igro.

→ **V Idealnem soprogu imajo ženske zelo pomembne vloge: mlada deklica, ki zaljubi samca, ljubeža žena, ki možu odpusti stare grehe, in pa zapeljivka, ki rada moške izkoristi in končno doživi poraz. Kako gledaš na te karakterje v delu, ki je bilo napisano pred 130 leti?**

Ženski liki so zelo pomembni, posebno

ZASLUŽENO PRAZNOVANJE

V četrtek, 5. oktobra je Slovensko-argentinska gospodarska zbornica praznovala dve leti plodnega delovanja. Bilo je obdobje polno prizadevanj, in izrednega delovanja. Imeli smo vrsto sestankov, tako s slovenskih kot z argentinskimi predstavniki vlade, podjetij in različnimi ustanovami, mnogo seminarjev, konferenc in najrazličnejših srečanj, ki pa so bila vedno usmerjena k uresničitvi projektov, ki smo si jih zastavili kot cilj naše ustanove.

Da bi poudarili to dejstvo in proslavili to obletnico smo organizirali večerjo, ki so se je udeležili člani, prijatelji in pomembni gostje, med katerimi so bili veleposlanik Republike Slovenije v Argentini, g. Alain Brian Bergant, častni konzul g. Herman Zupan, ter sodelavci in sodelavke Slovensko-brazilske gospodarske zbornice SLOBRAZ.

Kraj, ki smo ga izbrali za ta dogodek, je bilo slovensko središče v Slomškovem domu Ramos Mejía. Ta prostor ima za nas pomembno simbolno vrednost, saj se je prav tam pred dvema letoma rodila naša ljuba ustanova. Na dogodku se je zbralo več kot sto gostov. Prispeli so med pozdravi, ponovnimi srečanji in klepetom. Ni manjkalo novih obrazov. Vse je toplo sprejel predsednik SLOAR, g. Martin Križ, ki je v svojem govoru poudaril,

da »Slovenci in njihovi potomci smo v skoraj 1500-letni zgodovini dokazali, da smo sposobni, delaven, pogumen, vztrajen in vzdržljiv narod. Sem v Argentino, v Brazilijo in v druge južnoameriške države so pred več kot 150 leti prispeli prvi naseljenci naših korenin. Njegovi nasledniki in dediči danes še naprej dokazujejo, da smo sposobni, zanesljivi, delavni ljudje, ki držijo svojo besedo«.

Ko je bilo treba sesti za mize, sta se na odru pojavila dva prav posebna gosta: priznani novinar **Eduardo Serenellini** in poslovnež **Federico Fontenla**, direktor prestižnega argentinskega podjetja **Mobiliarios Fontenla y Fontenla Casa**. Med njima je potekal pogovor, katerega glavne teme so bile pomen podjetništva ter povezovanje in sodelovanje v ustanovah, ki vzdržujejo in podpirajo posamezne projekte.

Po zanimivi izmenjavi mnenj je sledila večerja s slovenskimi dobrotami. Med tem, poleg praznovanja uspeha naših dveh let plodnega dela, se je ponudila priložnost, da smo prepoznali in izpostavili dejanja nekaterih oseb. Zato smo podelili posebno priznanje veleposlaniku Republike Slovenije, gospodu **Alainu Brianu Bergantu** ter častnemu konzulu in častnemu članu naše ustanove, gospodu **Her-**

nánu Zupanu, za njuno podporo in spremljanje pri razvoju in delovanju SLOAR.

Prav tako se nam je zdelo pomembno, da ob tej priložnosti izpostavimo pot dveh članov, ustanoviteljev svojih uspešnih podjetij. Zato smo podelili priznanji tudi gospodu **Tonetu Oblaku**, ustanovitelju OBLAK Hnos. S.A in gospodu **Marjanu Petkovšku**, ustanovitelju Gaber maderas S.A.

Naša obletnica je sovpadala s posebnim dogodkom, saj je bila med nami prisotna tudi pomembna delegacija gospodarstvenikov in članov Slovensko-brazilske gospodarske zbornice SLOBRAZ, ki jo je vodil njen predsednik gospod **Matjaž Cokan**. Srečanje je bilo tudi priložnost za podpis sporazuma o sodelovanju med obema zbornicama. To je bil način, da nismo samo proslavili doseženo, temveč tudi pogledali (in ukrepati) v prihodnost. Cilj tega sporazuma je povečati trgovino in izmenjavo informacij ter uvesti virtualni poslovni zemljevid, pri čemer ne smemo pozabiti na vzajemno pomoč med obema ustanovama. To je temeljni steber za prihodnja prizadevanja.

Srečanje se je nadaljevalo v prijetnem vzdušju in dobri družbi. Končno pa smo imeli privilegij, da smo slišali in videli posebnih pozdravov, ki so uspeli preseči fizične ovire. Čestitke, pozdrave in dobre želje za rast trgovske in gospodarske povezave in izmenjave

med Slovenijo in Argentino so nam poslali Minister Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, g. Matej Arčon, Projektni vodja Slovenske poslovne globalne povezave, Dr. Štefan Bogdan Barenboim Šalej, ter Glavni izvršni direktor Primorske gospodarske zbornice, g. Robert Rakar.

Iskreno smo hvaležni vsem našim članom, podpornikom in prijateljem, ki so bili prisotni in z nami delili tako poseben večer. Temelji so že postavljeni, zdaj vas vabimo, da skupaj delamo in nadaljujemo za gradnjo in krepitevijo SLOAR. Vabimo vas, da se še naprej ogledate to naše praznovanje in vse delo, ki ga zbornica vrši, na naši spletni strani www.sloar.com.ar

Toni Oblak
Lektoriral Tone Mizerit

RAZMIŠLJANJA | *Težave v družbi všečkanja*

Martin Sušnik | Filozof

Človek, kot vsako živo bitje, teži po razmahu lastnega bistva. To je njegov *eksistencialni poklic*, če smemo tako reči. Vendar se ta poklic lahko frustrira in to iz raznih razlogov, nekateri zunanji, drugi pa notranji, kot so na primer osebne napačne odločitve.

Da se osebni razmah lahko udejanji je sprva potrebno, da si te rasti resnično želimo, da jo »ljubimo«, in to pomeni, da tudi resnično ljubimo samega sebe. Ne moremo učinkovito pospeševati napredek nekoga ali nečesa, katerega bit ne cenimo kot vredno, to dobro vedo starši in dobri učitelji. Čemu bi želeli razvoj nekoga ali nečesa, katerega ne smatramo kot samega na sebi vrednega? In to velja tudi za odnos človeka s samim seboj. Le če sebe spoznamo kot vrednega bomo lahko resnično želeli razvoj te osebe, ki smo mi sami. Zdrava ljubezen samega sebe je potemtakem pogoj za udejanjenje omenjenega eksistencialnega poklica, se pravi, za naše lastno udejanjenje.

Ljubezen (od) drugih ima pa tudi pri tem nepogrešljivo vlogo, saj so ravno drugi tisti, ki nam z njihovo ljubeznijo razodevajo naše ontološko dostojanstvo in nam s tem pomagajo, da sebe spoznamo kot notranje vredne. Dosti težje je, da se nekdo zave vrednosti lastnega bitja, če ni -zlasti v začetnih obdobjih svojega razvoja- bil iskreno vrednoten v lastnem bitju. Težko je rasti izven rodovitne atmosfere ljubeznivega pogleda, ki ne zavisi od dejanj, ki ni pogojen od uspešnih izidov, temveč predhodno prodre v globino bitja ljubljene osebe in ravno tako uspešna dejanja omogoča in pospešuje. Človeku dejansko

ne zadostuje, da obstaja, temveč potrebuje obstajati za druge. Ima naravno pravico do tega, ker ima tudi pravico (in dolžnost), da svoje obstajanje usmeri po poti lastne popolnosti, ki je v samoti ne more doseči.

Ko to ontološko priznanje, ta bistvena potrditev lastnega bitja, primanjkuje, se običajno pojavita sledeči posledici: uporništvu, ki se rodi iz neke temeljne »zamere«, ali pa poskus nadoknadenja, ki pomanjkljivo dobro samopodoba išče nadomestiti z vrednotenjem drugih – vrednotenje, ki naj bi si ga oseba z lastnimi dejanji in zaslugami pridobila. Se pravi, človek se torej trudi, da si *zasluži* tuje priznanje in s tem, v najboljšem slučaju, doseže neko sekundarno potrditev, ki je osredotočena na mnenju drugih. Potrditev, ki pa vedno ostane nezadostna, ker ne temelji na pristnem eksistencialnem sprejemanju svoje biti.

To seveda doprinese nevarnost ponaredbe lastnega bistva in nadomeščanje tega s pseudo-jazom, ki v kolikor zavisi od mnenja drugih, se mora prilagoditi zunanjim pričakovanjem in samega sebe nemalokrat zataji. Namesto dinamike »rastem v tem kar sem, ker samega sebe prepoznam kot dobrega, s pomočjo potrditve tiskih, ki me ljubijo« se pojavi sledeča: »moram zaslužiti ljubezen drugih, da sebe sprejemem, in za to moram postati to, kar drugi pričakujejo od mene«. Protislovnost te zadnje možnosti je očitna, zato je pa tudi obsojena na fiasko. Nihče ne more v jedru postati kar in kdor ni; trmoglavo vztrajanje pri tem pa povzroči notranje razpoke in poveča negotovost s samim se-

boj, kar v začaranem krogu vso zadevo poslabša, kajti v tej negotovosti postanemo še bolj odvisni od mnenja drugih.

Poleg tega, medsebojni odnosi postanejo v takem slučaju le instrumentarni. Iz strani drugih, kajti če ne priznajo moje ontološke vrednosti, me seveda ne bojo cenili kot cilj-sam-na-sebi, torej postanem zanje le sredstvo. A tudi iz lastne strani, saj sam »uporabljam« priznanje drugih kot nadoknadno sredstvo ob pomanjkanju pristenga samovrednotenja. V tem primeru ni torej čudno, da človek reificira samega sebe in druge. Kar se samega sebe tiče, ker se pojmuje kot »produkt«, ki se drugim skuša uspešno predstavljati na izložbi. Kar se tiče ostalih, se pa zanimanje osredotoči na *priznanje* drugih, ne pa na *druge* kot take, se pravi, človek razosebi odnose z drugimi in podzavestno vrne kar je prejel: pomembno je kar drugi »naredijo« (ali me »ljubijo« ali ne), niso pa drugi pomembni kot taki, v ontološkem smislu. Pomembno postane, skratka, kar jaz prejmem od njih.

Ker je to medsebojno uporablanje razosebljeno, tudi ni čudno, da kvalitativne značilnosti obledijo in padejo v pozabo, ter se prvotnost obrne na količinskost. Že ni važno kdo me prizna, kaj mi prizna, ne zakaj... važno postane *koliko* jih je.

Vse to seveda ni novo. Imamo pa dandanes nova sredstva za to. Zanimiv primer je gumb *všečkanja* na dandanes tako masovnih socialnih mrežah. Tam ni pomembno kdo so tisti, ki všečkajo ali kateri so njihovi razlogi, pomembno je le koliko všečkanj je. Všečkanje

samo postane torej razosebljeno, brez prave prisotnosti.

Tehnofobi si ob tem radi trgajo obleke, kar je marsikdaj pretirano. Tehnologija nam dandanes nudi zanimive možnosti, tudi v socialnem smislu. Le vedeti moramo katere so te resnične možnosti (in omejitve), da ne pričakujemo česar nam ta sredstva ne morejo dati in da ne zapademo v skušnjava, da bi si predstavljali, da lahko nadomeščajo vezi drugih vrst. Ko upamo, da nam bojo nudile več kot zmorejo, bo seveda vedno nezadostno, in jim bomo -paradoksalno- še več prosijali, in tako naprej...

Jostin Rosenstein, izumitelj *like*-funkcije na facebook-u, redno izjavlja, da je imel s svojo zamisljo najboljšo nameno. Prizna pa tudi, da je že davno na lastnem mobilu odstranil facebook aplikacijo in da ga skrbi kaj je njegov izum doprinesel.

Napaka ni v všečkanju, in tudi ne v želji po njem. Komu pa ni všeč, da ga všečkajo? Komu ni ugodno, da se drugim zdi zanimivo, vredno, zadeto kar imamo za povedati, ali da se jim zdi lepa kakšna naša slika, ali da nam priznajo kakšno dejanje ali izdelek? Če bi ta članek bil odprt na javna všečkanja bi se avtor prav gotovo veselil ako bi jih dobil. Napaka je sicer v tem, da postanejo naša dejanja, naše misli, naša podoba podvrženi na to všečkanje in da iščemo, kot rečeno, z njimi nadoknaditi pristno spoznanje našega dostojanstva, ter da zaradi tega zapademo v ponaredbo lastnega bistva. To nas seveda oddalji od resničnega osebnega razmaha in postane, prej ko slej, utrudljivo in zasužnjevalno.

KOLEDAR

11. novembra

Zaključek SSTRMB

12. novembra

Obletnica na Pristavi

25. novembra

Evropski večer v Carapachayu

26. novembra

Kristus Kralj

Skupni mladinski dan v Slovenski vasi

2. decembra

Zaključek osnovnih šol

8. decembra

Prvo sv. Obhajilo

PREJELI SMO
V OBJAVO:

Zahod včeraj,
danes, jutri

Povezava

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

IZGOVOR

Televizija Slovenija vsako nedeljo predvaja prenos svete maše iz različnih katoliških cerkva. Vendar pa dve nedelji v minulem mesecu oktobru zaradi »tehničnih težav« neposrednega prenosa svete maše ni bilo. Tednik Družina je objavil pojasnilo Mihaele Vrbec, vodje službe Programsko načrtovanje, koordinacija in predvajanje TV programov na RTV: »V nedeljo, 29. oktobra 2023, ob 10.30 na TV SLO 1, je bilo planirano nedeljsko bogoslužje iz slovenskega narodnega svetišča Marija Pomagaj na Brezjah, vendar zaradi tehničnih težav bogoslužja ni bilo mogoče predvajati. Razlog je predvsem tehnične narave, v prehodu iz poletnega na zimski čas in posledično premika ure v noči iz sobote, 28. oktobra, na nedeljo, 29. oktobra. Programska oprema, produkcijski sistem in sistem za predvajanje se samodejno niso posodobili in povezali, zato je bila potrebna dodatna konfiguracija, administratorski poseg sistema. Kljub posnetemu bogoslužju in trudu vseh sodelavcev posnetka nedeljskega bogoslužja žal nismo uspeli predvajati, za kar se gledalcem iskreno opravičujemo. Gledalce smo o tehničnih težavah obvestili v terminu rednega predvajanja nedeljskega bogoslužja in se jim zahvalili razumevanje.

Televizijska ekipa je nedeljsko bogoslužje z Brezij posnela, posnetek je na ogled na povezavi: <https://365.rtvlo.si/arhiv/prenos-bogosluzij/174997329>

V skladu z veljavnim programsko-produkcijskim načrtom za leto 2023 so nedeljska bogoslužja na Televiziji Slovenija na sporedu vsako nedeljo ob 10.30. Programska in produkcijska ekipa je zavezana k temu, da program realizira v skladu z načrtom predvajanja, vendar občasno neposredni prenos privede do nepredvidenih tehničnih zapletov in nepravilnosti pri predvajanju. V zadnjem času žal nismo predvajali nedeljskega bogoslužja dvakrat, in sicer v nedeljo, 15. oktobra, in v nedeljo, 29. oktobra. Tehnični težavi med seboj nista povezani, prvo bogoslužje ni bilo predvajano zaradi nepravilnosti pri zunanem izvajalcu, drugo zaradi nepovezanosti sistemov, in sicer zaradi urnega prehoda iz poletnega na zimski čas. Programski in produkcijski sodelavci Televizije Slovenija se bomo še naprej trudili, da do tehničnih težav ne bo prihajalo oziroma da bo v čim manjši meri vplivalo na programske vsebine. Gledalcem se ponovno opravičujemo in jih prosimo za razumevanje. « Ali ni čudno, da je televizija imela tehnične težave ravno ob predvajanju svete maše... in zaradi prehoda na zimski čas? Težko je verjeti, da lahko ura premakne tako tehnološko napredne sisteme kot jih gotovo ima RTV...

Upajmo, da se v prihodnje take težave ne bodo ponovile!

- Tudi o izgovorih nam govorijo pregovori:
- Kdor noče česa narediti, bo našel izgovor. (arabski pregovor)
 - Vsak izgovor prav pride, tudi če ga mačka na repu prinese. (slovenski pregovor)
 - Kdor noče iz hiše, pravi, da ga čevlji žulijo. (ruski pregovor)
 - Tisti, ki ne znajo plesati, pravijo, da je muzika slaba. (ganski pregovor)
 - Boljše je slabo opravičilo kot nobeno. (angleški pregovor)
 - Kdor nerad da, naglo izgovor najde. (hrvaški pregovor)
 - Kdor se opravičuje, se obtožuje. (latinski pregovor)
 - Lenim ni težko najti izgovora. (angleški pregovor)
 - Slab jezdec obtožuje konja. (nemški pregovor)
 - Optimist ima vedno načrte. Pesimist ima vedno izgovore. (ljudski pregovor)

Izbral: Jože Jan

56. obletnica
Društvo Slovenska Pristava
nedelja 12. novembra

"S Prešernovo Zdravljico
naprej v bodočnost"

11.00 Zbiranje

11.15 Dviganje zastav

11.30 Sv. Maša

13.00 Družinsko kosilo

16.00 Kulturni program: koncert
Moškega pevskega zbora Prosvetno
društvo Anton Bezenšek Frankolovo iz
Slovenije. Sodeluje Moški Pevski Zbor
(dir. Matjaž Rožanec).

GASILSKA VESELICA
Sodeluje Ansambel Sekstakord

Kosilo samo za prijavljene:
Edvard Kenda 15 4937 5288

Čez dan bo Športni Mladinski Dan

República de Eslovenia 1851, Castelar, Buenos Aires

II. VŠESLOVENSKO
SREČANJE
VIII. MARTINOVANJE
16 - 17 - 18 - 19
NOVEMBRA

2

0

2

3

MENDOZA
ARGENTINA

"Jaz sem vstajenje in življenje: kdor vame veruje, bo živ, tudi če umre;
in vsakdo, ki živi in vame veruje, vekomaj ne bo umrl."
(Jn 11, 25-26)

Z žalostjo sporočamo, da je v 97. letu v Bogu zaspala naša draga mami

† PAVLA KREMŽAR, roj. HRIBOVŠEK
*30.06.1927 (Radovljica) +10.10.2023 (Buenos Aires)

Globoko smo ji hvaležni, da je bila s svojim življenjem zgled vere in ljubezni do Boga in bližnjega, za njeno toplino in dobroto.

Hvaležni smo tudi msgr. Juretu Rodetu, da jo je redno obiskoval in jo obhajal, č. g. Franciju Cukjatiyu za darovano pogrebno mašo ter molitve ob pogrebu in vsem, ki so se prišli od nje posloviti ali zanjo molili.

NAJ POČIVA V BOŽIEM MIRU

Za njo žalujemo:
Marjanka in mož Marko, Veronika in mož Jože, Andrej, Lučka, Kristina in mož Tone, vnuki in pravnuki.

Buenos Aires, Godovič, Ljubljana, Trst, Komenda.

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu je objavil

JAVNI RAZPIS

podpora slovenskim skupnostim v zamejstvu in po svetu

Rok za prijavo: 27. novembra 2023

Svobodno Slovenijo podpirajo

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOvence V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Grupo HZ

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

BAJDA s.r.l.

SVOBODNA SLOVENIJA | Glasilo Slovencev v Argentini
Ustanovitelj Miloš Stare
Lastnik društvo Zedinjena Slovenija
Predsednik Jure Komar

Urednika:
Mariana Poznič, Jože Jan
Oblikovanje:
Leila Erjavec, Sofi Komar

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LI BRE
Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina
email svobodna.ba@gmail.com
www.svobodnaslovenija.com.ar